

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: A. M., ev. č. X
 st. přísl. X
 t. č. pobytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra,**
 se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne ze dne 30. 11. 2022, č. j. OAM-854/ZA-ZA11-K12-2022,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladu řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

1. Žalobce se domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl, že se žalobci mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce uvedl, že o udělení mezinárodní ochrany v ČR požádal z důvodu obavy o bezpečnost v zemi původu, přičemž žalovaný jeho bezpečnostní hrozbu zlehčil. Rozhodnutí je vadné, neboť nehodnotí právní a bezpečnostní situaci v Moldavsku v celé šíři. Rozhodnutí nezmiňuje, že Moldavsko odstoupilo od závazků plynoucích z Evropské úmluvy o lidských právech (dále jen „Úmluva“), a to na základě jejího čl. 15. Prodloužení derogace stále trvá a v zemi je tak například omezeno právo na svobodu projevu.
3. Žalobce dále namítal, že rozhodnutí obsahuje vady, neboť uvádí, že nemůže nezohlednit dřívější a nedávný pobyt žalobce v Česku, jeho nelegální práci, dřívější žádost o mezinárodní ochranu a nedostavení se k pohovoru. Zákon o azylu přitom žádá taková kritéria při posuzování udělení mezinárodní ochrany nezná. Jejich aplikace při rozhodování o udělení mezinárodní ochrany je proto nezákonná. Rozhodnutí rovněž nepravdivě uvádí, že žádost o mezinárodní ochranu musí žadatel podat bezprostředně poté, co k tomu má příležitost, a to z hlediska zeměpisného i časového. Žalovaný zde odkazuje na judikaturu 15 let starou, proti které se vymezil rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 9. 4. 2020, č.j. 60 Az 62/2019-44. Povinnost k neprodlené žádosti o mezinárodní ochranu není stanovena žádným zákonem a ani na základě mezinárodní smlouvy. Pokud takové hledisko rozhodnutí přesto aplikuje a vyvozuje z něj důsledky pro udělení azylu, je vadné. Rozhodnutí obsahuje právní i faktické vady, a tudíž má být zrušeno.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný ve svém vyjádření především odkázal na obsah napadeného rozhodnutí. Žalobce pak postupem žalovaného nebyl zkrácen na svých právech a jeho rozhodnutí je zákonné a správné.

IV. Posouzení věci krajským soudem

5. V souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s.ř.s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání. Při posuzování věci měl přitom na zřeteli čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), který zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 tohoto ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje *„úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU[.]“* S ohledem na promeškání transpoziční lhůty ze strany českého zákonodárce se citované ustanovení procedurální směrnice vyznačuje (pro řízení zahájená na základě žádosti o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015) vertikálním

přímým účinkem a je povinností krajského soudu přihlížet v řízení i k případným novým skutečnostem, ačkoliv nemohly být žalovanému správnímu orgánu v době jeho rozhodování známy. V posuzované věci bylo soudní řízení zahájeno přede dnem nabytí účinnosti zákona č. 173/2023 Sb., kterým se mění zákon č. [325/1999 Sb.](#), o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [326/1999 Sb.](#), o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, a tudíž soud ve smyslu čl. II odst. 1 tohoto zákona (přechodná ustanovení) postupoval podle zákona ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. ve znění účinném do 30. 6. 2023.

6. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.
7. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
8. Podle ustanovení § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
9. Podle ustanovení § 2 odst. 4 zákona o azylu se *pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování*. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí *státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem (...) nebo soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát (...) nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu*. Podle ustanovení § 2 odst. 7 stejného zákona *pronásledováním nebo vážnou újmu není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má (...) a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu*.
10. Soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005 – 86, ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl, že: „Dle názoru Nejvyššího

správního soudu existují v rámci azylového řízení dvě základní povinnosti – břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Zatímco důkazní břemeno může v některých případech nést i správní orgán, povinnost tvrzení leží vždy na žadateli o azyl. Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná. Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a z jakých důvodů. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí. Pokud žadatel neunes břemeno tvrzení, správní orgán de facto nemá o čem rozhodovat.“

11. Žalobce v žádosti uvedl, že nikdy nebyl členem žádné politické strany ani politicky aktivní. V pohovoru pak uvedl, že v zemi původu neměl žádné potíže se státní správou, policií, soudy nebo armádou. Neměl žádné potíže kvůli své rase, národnosti, náboženství, pohlaví, příslušnosti k sociální skupině či politickému přesvědčení.
12. Krajský soud po individuálním posouzení případu dospěl k závěru, že žalobce nebyl v zemi svého původu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť ani netvrdil, že by aktivně uplatňoval politická práva či svobody, a s ohledem na to byl terčem pronásledování. V první právní větě rozsudku ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008 – 67, Nejvyšší správní soud k § 12 písm. a) zákona o azylu uvedl, že „*toto ustanovení musí být vykládáno souladně s čl. 43 Listiny základních práv a svobod a její celkovou systematikou, a to jednak proto, že má toto ustanovení ústavního pořádku vyšší právní sílu, a jednak proto, že je § 12 písm. a) zákona o azylu promítnutím této ústavní normy na zákonné úrovni. Za politická práva a svobody tudíž musejí být pokládána politická práva ve smyslu hlavy druhé oddílu druhého Listiny základních práv a svobod, včetně svobody projevu a práva na informace podle jejího čl. 17.*“ Žalobce ve správním řízení ani náznakem netvrdil, že uplatňoval svá politická práva, a za to byl pronásledován. Rovněž neměl žádné potíže se státními orgány v zemi původu, což je zřejmé z jeho výpovědi. Pronásledování z důvodu uplatňování politických práv pak netvrdil ani v žalobě.
13. Dle názoru krajského soudu nebylo rovněž prokázáno, že by žalobce mohl mít důvodné obavy z pronásledování z důvodu své rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, tedy z důvodů taxativně uvedených v ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu nebo že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Žalobce totiž žádné takové skutečnosti netvrdil.
14. Za správné, zákonné, zjištěným skutečnostem odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné považuje krajský soud i neudělení azylu dle ustanovení § 13 a § 14 zákona o azylu. K udělení azylu dle ustanovení § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který zohledňuje rodinné vazby a uplatňuje se vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v jeho případě shledán zákonný podklad, neboť žalobce není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle ustanovení § 12 nebo 14 citovaného zákona. Navíc ve vztahu k neudělení azylu dle ustanovení § 13 zákona o azylu žalobce ničeho ani nenamítal.

15. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.
16. K otázce humanitárního azylu lze odkázat na rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl: „*Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.*“
17. Žalovaný v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že v průběhu řízení nevyplynul žádný zvláštního zřetele hodný důvod k udělení humanitárního azylu. Zabýval se přitom rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Dospěl k závěru, že žalobce je dospělou, plně právně způsobilou a praceschopnou osob, která je objektivně schopna zajišťovat si životní potřeby. Žalobce je zdravý a v současnosti ani nepodstupuje žádnou léčbu. Po vyhodnocení skutkových okolností věci tak žalovaný na základě racionálních a srozumitelných úvah dospěl k závěru, že u žalobce nejsou naplněny důvody zvláštního zřetele hodné pro udělení humanitárního azylu. Soud neshledal, že by žalovaný pochybil. Soud jenom nad rámec dodává, že případná péče o onkologicky nemocnou matku nemůže být důvodem k udělení humanitárního azylu žalobci. Jeho matka navíc žije společně s bratrem žalobce a jeho manželkou, a tudíž ji tito mohou poskytnout potřebnou péči (např. v případě potřeby zavolat sanitku). Není to tedy tak, že by byla zcela odkázána na žalobce.
18. Následně soud přezkoumal postup správního orgánu ohledně naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany, jak mu to ukládá ustanovení § 28 ve spojení s § 14a a § 14b zákona o azylu.
19. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
20. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního

ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

21. Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území ČR těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. Krajský soud souhlasí se závěrem žalovaného, že žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, vyložená judikaturou Evropského soudu pro lidská práva k čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech. Žalobce neměl v zemi původu fakticky žádné potíže se státními orgány, policií nebo soudy. Nikdy nebyl zadržen, rovněž zcela bez potíží a bez zájmu státních orgánů o jeho osobu vlast opustil. Žalobce neuvedl žádnou konkrétní skutečnost ani osobní zkušenost, z níž by bylo možné dovodit, že by právě mu hrozila v zemi vážná újma. Žalobce neuvedl a žalovaný ani soud tedy nenalezl žádné skutečnosti, na základě, kterých by žalobci mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma formou uložení nebo vykonání trestu smrti. Žalovaný rovněž posuzoval otázku, zda žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu s ohledem na vpád vojsk Ruské federace na území Ukrajiny a na situaci v Podněstří se závěrem, že v Moldavsku neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možné ve vztahu k žalobci pokládat za vážnou újmu dle ustanovení § 14a odst. 1, 2 písm. c) zákona o azylu. Na základě informací o zemi původu lze konstatovat, že bezpečnostní situace v zemi je ustálená a stabilní. Soud zde odkazuje i na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 5. 2023, č.j. 1 Azs 57/2023, kdy byla kasační stížnost týkající se Moldavské republiky odmítnuta pro nepřijatelnost. Lze tak dovodit, že ani Nejvyšší správní soud neshledal, že by v Moldavsku probíhal ozbrojený konflikt ve smyslu § 14 a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalobce navíc před odchodem ze země původu pobýval v hlavním městě Kišiněvě a nikoliv v Podněstří. Soud pro úplnost dodává, že Moldavsko je ČR, mimo oblast Podněstří, považováno za bezpečnou zemi původu (§ 2 bod 15 vyhl. č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců).
22. Vycestování žalobce do země původu není ani v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Žalobce je svobodný a bezdětný. Neuvedl ani, že by na území ČR žila jeho partnerka. Na území ČR žije legálně jeho bratr, jeho manželka a jeho matka, která má státní občanství ČR. Žalobce je dospělou, svéprávnou osobou a není odkázán na péči matky např. ze závažných zdravotních důvodů. Stejně tak nežije s matkou ve společné domácnosti, poskytuje ji sice finanční příspěvek, ale ten by ji mohl v určité míře poskytovat i ze země původu. Jeho matka jako občanka ČR by pak mohla využívat služeb sociální péči či pobírat sociální dávky. Matka žalobce pak žije ve společné domácnosti s jeho bratrem, a tudíž i tento by mohl zajišťovat potřebnou péči. Nelze tak dospět k závěru, že by matka kvůli svému zdravotnímu stavu byla zcela odkázána na péči žalobce. Rovněž je nutno zdůraznit, že § 14 a odst. 2 písm. d), tj. rozpor s mezinárodními závazky, především směřuje na respektování rodinného a soukromého života dle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a týká se především rodin s nezletilými dětmi. Soud tak dospěl k závěru, že neudělení mezinárodní ochrany žalobci nepředstavuje ani nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života.

23. V posuzovaném případě žalobce ani netvrdil azylově relevantní důvody pro posouzení věci tak není rozhodné, v jakém časovém okamžiku byla podána žádost o mezinárodní ochranu. Stejně tak pro posouzení věci není rozhodné, že žalobce na území ČR pobýval již od roku 2018, vykonával nelegálně práci či se v předcházejícím azylovém řízení nedostavil k pohovoru. Žalovaný tyto skutečnosti použil toliko k dokreslení celého příběhu žalobce, nejednalo se však o stěžejní argumentaci, z jakého důvodu nebyl azyl či doplňková ochrana udělena. Podstatné je, že žalobce netvrdil žádné azylově relevantní důvody či důvody k udělení doplňkové ochrany. Jeho námitky tak soud nemohl shledat důvodnými.
24. Soud k věci závěrem uvádí, že institut mezinárodní ochrany je třeba vnímat jako skutečně výjimečný prostředek, kterým je možné v mimořádných případech zajistit pomoc lidem z oblastí, kde hrozí porušování jejich práv ve smyslu mezinárodních konvencí. To však případ žalobce není. Pokud má žalobce v úmyslu svůj pobyt v ČR legalizovat, je třeba postupovat podle předpisů cizineckého práva, zejména dle zákona č. 326/1999 S., o pobytu cizinců. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 2. 2005, č. j. [7 Azs 187/2004-94](#), uvedl: „Azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na "složitost mechanismů“, které tento upravuje.“

V. Závěr a náklady řízení

25. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Soud neshledal žádné vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci, žalovaný rovněž odůvodnil, proč žalobci nelze udělit některou z forem mezinárodní ochrany. Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
26. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti a žalobce nebyl v řízení úspěšný, pročez nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 28. května 2024

JUDr. Petr Polách v. r.
samosoudce